Dosarul nr.1a-951/21
nr. 1-20107555-02-1a-04052021

**D E C I Z I E**

27 decembrie 2024 mun. *****

C*****iul penal al Curţii de Apel *****,
în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecător Spoială Alexandru
judecători Băbălău Denis și Chiroșca Igor

examinând, în procedură scrisă, în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul procurorului declarat împotriva sentinței Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) nr.1-2368/2020 din 09 aprilie 2021, privind condamnarea lui

**Grițcan Stanislav** *****, IDNP *****, născut la data de *****, cetățean al Republicii Moldova, originar din raionul *****, orașul ***** și domiciliat în raionul *****, orașul *****, str. ***** *****, neangajat în câmpul muncii, nesupus militar, celibatar, fără persoane la întreținere, studii medii incomplete, fără grad de dizabilitate, nu dispune de titluri speciale, grade de calificare și distincții de stat, posedă limba de stat, reținut în perioada de la 26 decembrie 2019, ora 23:30 până la 27 decembrie 2019;

- *prin sentința Judecătoriei *****, sediul Central nr. 1-217/2017 din 26 octombrie 2017, procesul penal intentat în privința lui Bargan Andrei Ion, Grițcan Stanislav *****, Levinschi Petru Ion și Gaju Dumitraș Mitrofan în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) din Codul penal, a fost încetat pe motivul împăcării părților, eliberându-i de răspundere penală;*
- *prin sentința Judecătoriei *****, sediul Central nr. 1-193/2018 (18-1-2551-02072018) din 08 mai 2020, Grițcan Stanislav ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 199 alin. (2) lit. a) din Codul penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an, cu ispășirea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis, iar conform art. 90 alin. (1) din Codul penal, executarea pedepsei sub formă de închisoare stabilită lui Grițcan Stanislav ***** a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 (un) an, cu obligarea în interiorul termenului de probă să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul Biroului de Probațiune de la locul de trai,*

în comiterea infracțiunii prevăzute de art.174 alin.(1) din Codul penal;
Termenul de examinare a cauzei în prima instanță: 04 septembrie 2020 – 09

aprilie 2021, în instanța de recurs: 04 mai 2021 – 27 decembrie 2024.

**Procedura de înștiințare legal executată.**

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar și a argumentelor prezentate, C*****iul penal -

**C O N S T A T Ă :**

**1.** Prin sentința Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) nr.1-2368/2020 din 09 aprilie 2021 a fost hotărât: 1) Grițcan Stanislav ***** se recunoaște vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.174 alin.(1) din Codul penal, și se condamnă în baza acestei Legi, cu aplicarea art.364[1] alin.(8) din Codul de procedură penală, stabilindu-i pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. 2) Conform art.84 alin.(1) – (4) din Codul penal, la pedeapsa stabilită prin prezenta sentință lui Grițcan Stanislav *****, se adaugă parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei *****, sediul Central nr. 1-193/2018 (18-1-2551-02072018) din 08 mai 2020, definitiv stabilindu-i lui Grițcan Stanislav ***** pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 (doi) ani și 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. 3) Se include în termenul de executare a pedepsei perioada în care Grițcan Stanislav ***** sa aflat în stare de reținere, și anume de la 26 decembrie 2019, ora 23:30 până la data de 27 decembrie 2019. 4) Conform art.90 alin.(1) din Codul penal, executarea pedepsei cu închisoare aplicată lui Grițcan Stanislav ***** se suspendă condiționat pe un termen de probă de 3 (trei) ani, și nu va fi executată dacă, în termenul de probă fixat, acesta nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. 5) Bunurile depistate și ridicate prin procesul-verbal de percheziție corporală a lui Grițcan Stanislav ***** din 27 decembrie 2019, și anume: o pereche de șireturi de la ghete, urmează a fi restituite lui Grițcan Stanislav *****, dacă nu au fost restituite anterior.

**2.** Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Grițcan Stanislav ***** la data de 19 ianuarie 2019, aflându-se împreună cu minora ***** în apartamentul nr. 96 din mun. *****, str. Alecu Russo 24/2, urmărind scopul satisfacerii necesităților sexuale și cunoscând cu bună știință despre faptul că ***** nu a împlinit vârsta de 16 ani, a întreținut cu aceasta mai multe raporturi sexuale în formă normală.

**3.** În ședința de judecată, inculpatul Grițcan Stanislav, a înaintat cerere privind examinarea cauzei penale în baza prevederilor art.364[1] Codul de procedură penală, solicitând ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe motiv că, înțelege în ce este învinuit și recunoaște integral vinovăția în cele încriminate, cererea nominalizată fiind susținută integral de către avocat. Instanța de fond a examinat cauza penală în procedură simplificată în baza art.364[1] Codul de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

**4.** Nefiind de-acord cu sentința respectivă, procurorul a depus recurs prin care

solicită casarea a sentinței Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) din 09.04.2021 pe cauza penală de învinuire a lui Griţcan Stanislav pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.174 alin.(1) din Codul penal din motivul blândeții sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care Griţcan Stanislav să fie recunoscut culpabil pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 174 alin.(l) din Codul penal şi în baza acestei Legi a-i stabili o pedeapsă de 3 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Aplicând prevederile art.84 alin.(4) din Codul penal la pedeapsa stabilită de a fi adăugat parțial pedeapsa stabilită prin sentința din 08.05.2020, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 3 ani 6 luni închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

**5.** În motivarea recursului a invocat, că, pedeapsa aplicată inculpatului, în coraport cu faptele comise, decât cea solicitată de către acuzatorul de stat, este prea blândă. Totodată, prima instanță la aplicarea pedepsei a neglijat prevederile art.61 din Codul penal care stabilește că „Pedeapsa este o măsură de constrângere statală, şi un mijloc de corectare şi reeducare a condamnatului, ce se aplică de instanța de judecată în numele legii celor care a săvârşit infracțiuni cauzîndu-le astfel anumite lipsuri și restricții drepturilor lor şi trebuie să țină cont de faptul că scopul pedepsei este: a) corectarea condamnatului şi b) prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către condamnat. În circumstanțele speței, instanța nu a ținut cont de faptul că, Griţcan Stanislav prin comiterea acțiunilor ilegale față de minora ***** a dus la efecte profund dăunătoare ultimei, care duc la consecințe negative în dezvoltarea minorii. Ultima începând viața sexuală la o vârstă timpurie, poate avea consecințe nefaste asupra dezvoltării sale fizice, psihice și morale ulterioare și aceste circumstanțe pot influența în continuare la dezvoltarea sexuală normal a acesteia. În conținutul invocate se notează că instanța nu a luat în considerație că față de inculpat prin sentința din Judecătoriei ***** din 08.05.2020, a fost aplicat deja prevederile art.90 din Codul penal. Astfel, aplicarea prevederilor art.90 din Codul penal repetat față de inculpatul Griţcan Stanislav nu va duce la reeducarea sa, inculpatul nu va face concluzii şi nu va percepe real ispășirea unei pedepse pentru comiterea unei infracțiuni. Mai mult ca atât, autorul recursului remarcă că pedeapsa este echitabilă şi atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului şi prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât şi de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului şi nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Acuzatorul de stat consideră că aplicarea pedepsei non-privative unei persoane care a săvârşit infracțiune, contravine scopului pedepsei privind corectarea şi reeducarea vinovatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea sa. Raportându-se la cele invocate, întru respectarea principiului echității la aplicarea pedepsei penale, consider că instanța de judecată urma să aplice o pedeapsă privativă de libertate în privința inculpatului, ca pedeapsa să-şi atingă obiectivele fixate. Subsidiar, procurorul menționează că instanța

de fond, prin aplicarea prevederilor art.90 din Codul penal, prin valorificarea unor circumstanțe reținute în favoarea inculpatului, nu în deplină măsură a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, precum gravitatea infracțiunii, de motivul infracțiunii, a ignorat scopul direct a pedepsei și astfel, prin suspendarea executării pedepsei, inculpatul nu se va corecta și nu va fi restabilită echitatea socială.

**6.** Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) și (2) Codul de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.* Participanții au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Astfel, examinarea cauzei a avut loc fără prezența părților la proces.

**7.** Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de recurs formulate, cercetând materialele cauzei penale, C*****iul penal al Curții de Apel ***** consideră necesar de a admite recursul procurorului cu dispunerea casării parțiale a sentinței pronunțate reieșind din următoarele considerațiuni.

**8.** Conform art.437 alin.(1), pct. $1^4$) Codul procedură penală, *pot fi atacate cu recurs sentinţele pronunţate în procedura pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.*

**9.** Conform art.448 alin.(1)-(2) Codul procedură penală, *judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.*

**10.** Conform art.449 Codul de procedură penală, *judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător*. Subsecvent normei citate, instanța de recurs, conform art.449 alin.(1) pct.2 lit. b) Codul de procedură penală, admite recursul, rejudecând cauza cu adoptarea unei noi hotărâri.

**11.** În temeiul celor relevate supra, la pronunțarea sentinței, prima instanță, corect, a stabilit circumstanțele de fapt şi de drept şi just a concluzionat că, inculpatul Grițcan Stanislav a comis anume infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței,

concludenții, utilităţii şi veridicităţii, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

**12.** Prin Legea nr.316 din 17.11.2022 pentru modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală şi violența în familie) (în vigoare 09.01.2023). Astfel, potrivit noilor modificări operate în legislație se reține următoarele prevederi (cu modificarea ulterioară) art.174 alin.(1) Codul penal se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani. Deci, urmează a fi luată în considerarea sancțiunea care este mai favorabilă inculpatului.

**13.** Potrivit art.389 alin.(4) Codul de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă: 1) cu stabilirea pedepsei care urmează să fie executată; 2) cu stabilirea pedepsei şi cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 din Codul penal şi în cazurile prevăzute în art.89 alin.(2) lit. a), b), c), e), f) şi g) din Codul penal; 3) fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 şi art.58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art. 93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție. Iar, în conformitate cu prevederile art.332 alin.(1) Codul de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vre-unul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct.5) –9), 285 alin.(2), precum şi în cazurile prevăzute în art.53-60 Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

**14.** Reținând temeiurile legale enunțate supra, C*****iul penal constată că, la momentul judecării cauzei au expirat mai mult de cinci ani de la comiterea infracțiunii incriminate inculpatului (data faptei constituind 19.01.2019), motiv pentru care, procesul penal urmează a fi încetat.

**15.** Trebuie de menționat că prescripția constituie atât temei de încetare a procesului prin emiterea unei sentințe de încetare (interpretarea sistemică a art.275, 285, 332 Codul de procedură penală), cât temei de condamnare a persoanei prin emiterea unei sentințe de condamnare cu liberarea de pedeapsă (art.389 alin.4 pct.3) Codul de procedură penală).

**16.** Conform art.50 Codul penal, *se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale şi a persoanelor care le-au săvârşit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege. Din definiția legală rezultă că prin răspundere penală se înțelege obligația persoanei care a săvârșit o infracțiune de a suporta sancțiunea prevăzută de legea penală*. Deci, prin liberarea de răspundere penală din motivul intervenirii prescripției este înlăturat actul de condamnare (înlăturarea actului de condamnare înseamnă lipsa unei sentințe de condamnare) și, implicit, obligația de a suporta vreo sancțiune penală. În cazul în care nu există condamnarea publică nu poate exista o sentință de condamnare.

**17.** Totodată, liberarea de pedeapsă ca efect al intervenirii prescripției poate avea loc doar atunci când este posibilă aplicarea acesteia, dar ea nu mai este aplicată. Aici urmează a puncta principial că posibilitatea liberării de pedeapsă poate exista doar în cazul în care persoana este recunoscută vinovată de comiterea unei infracțiuni

(interpretarea sistemică a art.3 alin.(1), art.6 alin.(1) Codul penal, art.8 alin.(1) Codul de procedură penală). Deci, când este liberarea de pedeapsă atunci urmează să existe o sentință de condamnare, prin care se recunoaște vinovăția persoanei.

**18.** Liberarea de răspundere penală nu se identifică cu liberarea de pedeapsă, dat fiind faptul că prima presupune o scutirea persoanei care a săvârșit o infracțiune de obligația de a suporta condamnarea publică, iar a doua presupune scutirea persoanei de pedeapsă (adică, doar după recunoașterea vinovăției). Deci, liberarea de răspundere poate fi efectuată doar prin încetarea procesului (este alogică înlăturarea răspunderii penale prin recunoașterea ca vinovată și liberarea de pedeapsă, deoarece răspunderea penală a intervenit și a fost aplicată), iar liberarea de pedeapsă poate fi realizată doar prin sentință de condamnare (cu stabilirea pedepsei) cu liberarea de pedeapsă.

**19.** Soluția încetării procesului penal în ședință de judecată are semnificația absolvirii inculpatului de răspundere penală şi de pedeapsă pentru temeiuri nereabilitatoare, iar în unele cazuri și pentru temeiuri de reabilitare. Astfel, absoluțiunea este o soluție a instanței de judecată prin care cel acuzat se scuteşte de răspundere penală în cazurile când tragerea la răspundere penală este împiedicată de anumite circumstanțe prevăzute de lege sau se dispune înlocuirea acesteia cu alte modalități de răspundere (de exemplu cu cea contravențională). Încetarea procesului penal în faza judecării cauzei în prima instanță constituie o soluţie determinată de inoportunitatea atingerii scopului procedurii în cauză, de regulă, fără a se pronunța expres asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului.

**20.** Urmează a sublinia faptul că înlăturarea răspunderii penale prin încetarea procesului din motivul intervenirii prescripției nu contravine prezumției nevinovăției dacă persoana care a săvârșit o infracțiune este de acord să fie liberată de răspundere penală și nu insistă asupra soluționării cauzei penale în ședință de judecată publică (posibilitatea continuării examinării cauzei este prevăzută în art.332 alin.(5) Codul de procedură penală.). La baza acestei concluzii stă argumentul că prezumția de nevinovăție este nu doar un principiu, ci și un drept al persoanei, în special a celei acuzate de săvârșirea unei infracțiuni, și acesta, ar trebui, în consecință, interpretat potrivit unui drept și nu obligații. Dacă persoana renunță la un anumit drept, atunci aceasta nu mai poate pretinde că i s-ar fi încălcat acest drept.

**21.** Deși art.21 al Constituției Republicii Moldova nu se menționează expres că prezumția de nevinovăție ar fi un drept al persoanei acuzate, acest fapt reiese din denumirea capitolului în care este inclus articolul menționat (Titlul II „Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale”). Totodată, în unele acte internaționale ratificate de Republica Moldova se menționează că orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni are dreptul să fie considerată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cadrul unui proces public în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale (art.11 Declarația Universală a Drepturilor Omului, art.14 Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice).

**22.** Aşadar, instanţa de judecată poate dispune încetarea procesului (chiar şi în cadrul şedinţei preliminare) din motivul intervenirii prescripţiei şi această posibilitate nu contravine prezumţiei vinovăţiei dacă persoana care a săvârşit o infracţiune renunţă la dreptul său de a-i fi dovedită vinovăţia. La caz, inculpatul poate renunţa la acest drept prin depunerea cererii sau prin orice altă modalitate neinterzisă de lege. În cazurile în care inculpatul nu manifestă, direct sau indirect, acordul la aplicarea prescripţiei (refuză să manifeste acordul; solicită achitarea sa; solicită încetarea procesului pe un alt temei decât prescripţia; se eschivează de la prezentarea în şedinţă şi examinarea cauzei are loc în lipsa sa), atunci instanţa de judecată urmează să examineze probele cu emiterea unei sentinţe. Această sentinţă poate fi sentinţă de achitare, sentinţă de încetare (pe alt temei) sau sentinţă de condamnare cu stabilirea pedepsei şi cu liberarea de executarea pedepsei.

**23.** La interpretarea normelor trebuie de ţinut cont de interpretarea sistemică a acestora şi în măsura în care pot produce efecte juridice (dar nu urmează a fi interpretate în sensul că contravin unele altora). Reiterăm că intervenirea prescripţiei constituie atât temei de încetare a procesului (la orice etapă de judecată a cauzei, inclusiv apelul) cât şi temei de liberare de pedeapsă (sentinţă de condamnare). Astfel, reieşind din natura juridică a sentinţei de încetare (pe temei de nereabilitare) şi natura juridică a sentinţei de condamnare cu liberarea de pedeapsă, din natura juridică a noţiunii „răspundere penală”, din consecinţele şi modalitatea liberării de răspundere penală, din diferenţa liberării de răspundere penală şi liberării de pedeapsă penală, urmează a fi rezumate următoarele: 1) în cazul în care inculpatul consimte în mod expres aplicarea prescripţiei, atunci urmează a fi emisă o sentinţă de încetare din motivul intervenirii prescripţiei; 2) în cazul în care inculpatul refuză sau lipseşte un acord expres (această situaţie trebuie tratată că refuz de aplicare a prescripţiei), atunci urmează a fi cercetate probele şi emiterea, după caz, a unei sentinţe de achitare (dacă se constată temeiurile de achitare) sau a unei sentinţe de încetare (dacă există alte temeiuri decât prescripţie), sau a unei sentinţe de condamnare cu liberarea de pedeapsă. La caz, instanţa de recurs constată că este justificată, soluţia de încetare, deoarece inculpatul recunoaşte integral vinovăţia.

**24.** Generalizând aspectele invocate, C*****iul penal ajunge la concluzia de a admite apelul procurorului, a casa parţial sentinţa Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) nr.1-2368/2020 din 09 aprilie 2021, cu pronunţarea a unei noi hotărâri conform modului stabilit pentru prima instanţă.

**25.** În conformitate cu art.415, art.417-418 Codul procedură penală, art.60 Codul penal, C*****iul penal, –

**D E C I D E:**

Se admite recursul procurorului declarat împotriva sentinţei Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) nr.1-2368/2020 din 09 aprilie 2021, casează parţial această sentinţă

și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Procesul penal în privința lui Grițcan Stanislav, în baza art.174 alin.(1) Codul penal, se încetează din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Se menține sentința în partea care se referă la corpurile delicte.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător Spoială Alexandru

judecător Băbălău Denis

judecător Chiroșca Igor